

Теорія і методика професійної освіти

УДК 687.01:303.,447.35.,(37.13.)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17265454>

**Формування колористично-графічної компетентності у студентів
дизайнерських спеціальностей в процесі професійно-практичної
підготовки**

Лісогор Алла Вікторівна

викладач кафедри професійної освіти та дизайну

художньо-графічного факультету

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

lisohor.av@pdpu.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0003-3080-8131>

Прийнято: 15.09.2025 | Опубліковано: 30.09.2025

Анотація: У статті досліджується процес формування колористично-графічної компетентності як ключової складової професійно-практичної підготовки студентів дизайнерських спеціальностей, що обумовлює розвиток творчого мислення, професійних умінь та практичних навичок майбутніх фахівців в сфері дизайну. **Метою** дослідження є визначення ефективних педагогічних умов і методів формування колористично-графічної компетентності у студентів в процесі професійно-практичної підготовки. **Методами** дослідження є аналіз наукової літератури, порівняльний та термінологічний огляди концепцій колористики, графіки, композиції та перспективи, педагогічний експеримент, практичні завдання, спостереження та контент-аналіз студентських робіт, а також порівняння результатів до і

після впровадження інноваційних підходів і оцінювання інтегративних навичок студентів. Такий комплексний підхід дозволив оцінити взаємозв'язок теоретичних знань, практичних умінь і особистісних якостей студентів у процесі розвитку колористично-графічної компетентності. **Результати** дослідження показали, що найбільш ефективними є проєктно-практичні та інтерактивні методи навчання, які сприяють підвищенню рівня колористичного сприйняття, опануванню графічних прийомів, освоєнню композиційних принципів та перспективного мислення. Узагальнено педагогічні рекомендації щодо інтеграції кольорознавства та графічних практик у навчальний процес. Встановлено, що системне поєднання теоретичних знань і практичних завдань стимулює розвиток професійної самостійності, креативності та критичного мислення студентів. **Висновки** дослідження підтверджують ефективність інтерактивних та проєктно-орієнтованих підходів у формуванні колористично-графічної компетентності. Теоретичне значення полягає у методологічному обґрунтуванні підготовки дизайнерів, практичне – у розробці інтерактивних завдань та художньо-графічних вправ, які підвищують ефективність навчального процесу. Перспективи подальших досліджень пов'язані з впровадженням цифрових методик і розширенням практичних кейсів.

Ключові слова: кольорознавство, колористична компетентність, графічна компетентність, композиція, перспектива, професійно-практична підготовка, дизайн-освіта, креативність, інноваційні методи навчання.

Formation of coloristic and graphic competence in students of design specialties in the process of professional and practical training

Alla Lisohor,

Lecturer of the Professional Education and Design Department,
Faculty of Art and Graphics, The state Institution «South Ukrainian National
Pedagogical University named after K. D. Ushynsky», Odesa, Ukraine

lisohor.av@pdpu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3080-8131>

Abstract: *The article examines the process of developing color and graphic competence as a key component of the professional and practical training of design students, which determines the development of creative thinking, professional skills, and practical abilities of future design specialists. **The purpose** of the study is to identify effective pedagogical conditions and methods for developing color and graphic competence in students during their professional and practical training. **The research methods** include analysis of scientific literature, comparative and terminological reviews of concepts of coloristics, graphics, composition, and perspective, pedagogical experiments, practical assignments, observations, and content analysis of student work, as well as comparison of results before and after the introduction of innovative approaches and assessment of students' integrative skills. This comprehensive approach made it possible to assess the relationship between theoretical knowledge, practical skills, and personal qualities of students in the process of developing color and graphic competence. **The results** of the study showed that the most effective are project-based and interactive teaching methods that contribute to improving color perception, mastering graphic techniques, learning compositional principles, and developing perspective thinking. Pedagogical recommendations for integrating color science and graphic practices into the educational process have been*

*summarized. It has been established that the systematic combination of theoretical knowledge and practical tasks stimulates the development of professional independence, creativity, and critical thinking in students. **The conclusions** of the study confirm the effectiveness of interactive and project-oriented approaches in developing color and graphic competence. The theoretical significance lies in the methodological justification of designer training, while the practical significance lies in the development of interactive tasks and artistic and graphic exercises that increase the effectiveness of the learning process. Prospects for further research are related to the introduction of digital techniques and the expansion of practical case studies.*

Keywords: *color science, color competence, graphic competence; composition, perspective, professional and practical training, design education, creativity, innovative teaching methods.*

Постановка проблеми. Сучасна дизайнерська освіта ставить перед собою завдання формування у студентів не лише професійних умінь і знань, а й інтегрованих компетентностей, що забезпечують ефективне використання колірних, графічних та композиційних засобів у творчому процесі [2, 21, 22]. *Колористично-графічна компетентність* визначається як здатність студента не лише опанувати теоретичні основи кольору, графіки та композиції, а й ефективно застосовувати ці знання у практичних проєктах, наприклад при розробці айдентики бренду, створенні колекцій одягу або оформленні інтер'єру [5, 24]. Незважаючи на значну кількість досліджень у сфері підготовки дизайнерів, інтеграція теоретичних знань із практичною діяльністю залишається недостатньо розробленою. Основна складність полягає в поєднанні опанування композиційних принципів, графічних і колористичних засобів, законів перспективи та застосування цих знань у реальних проєктних завданнях. **Актуальність проблеми обумовлена:** швидкою трансформацією сфери дизайну та впровадженням цифрових технологій, мультимедійних інструментів і

інтерактивних освітніх платформ [11, 17]; потребою розвитку креативного мислення та візуальної компетентності майбутніх фахівців; необхідністю удосконалення системи професійно-практичної підготовки дизайнерів із врахуванням специфіки колірної та графічної грамотності [2, 4, 7]. Формування колористично-графічної компетентності передбачає: *системне засвоєння знань з колірної гармонії, композиції, перспективи та графіки* [1, 5, 8, 9, 10]; *розвиток креативного мислення та вміння вирішувати дизайн-завдання в реальних проєктних умовах* [13, 14, 15]; *інтеграцію цифрових та мультимедійних технологій у навчальний процес* [6, 7, 17]. Таким чином, постановка проблеми окреслює потребу у створенні ефективної системи формування колористично-графічної компетентності студентів, що враховує сучасні освітні технології та потреби професійної практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У процесі підготовки студентів дизайнерських спеціальностей важливим є системне опрацювання базових категорій образотворчої діяльності – *колористики, графіки, композиції та перспективи*. Кожне з цих понять має власну наукову та прикладну традицію, а також різне методологічне навантаження в освітньому процесі. У науково-педагогічній літературі спостерігається неоднозначне трактування понять «кольорознавство» та «колористика», що нерідко зумовлює плутанину у змісті підготовки майбутніх дизайнерів. *Кольорознавство* розглядається як фундаментальна наукова дисципліна, яка досліджує фізичну природу кольору, закони зорового сприйняття, оптичні властивості світла та системи колірних моделей (RGB, CMYK, Lab) [5, с. 22; 26]. Воно формує теоретичну основу для подальшого застосування кольору у мистецтві та дизайн-практиках. *Колористика*, своєю чергою, акцентує увагу на прикладному використанні кольору в творчій діяльності. Це сфера, що охоплює добір гармонійних поєднань, створення кольорових концепцій, розробку палітр для брендингу, інтер'єрів та колекцій одягу [2, 5]. У вітчизняній і зарубіжній науковій традиції

вона трактується як комплекс знань і практик, пов'язаних із закономірностями кольоросприйняття, гармонізацією палітр, використанням кольору як засобу художньої виразності та інструмента візуальної комунікації. У педагогічному контексті колористика має подвійний вимір:

- *когнітивний* (засвоєння теоретичних моделей – коло Іттена, система Мансела, сучасні цифрові палітри);
- *діяльнісний* (практичні навички застосування кольору у реальних дизайнерських проєктах).

На відміну від інших компонентів професійної компетентності, колористика формує у студентів чутливість до емоційного й психологічного впливу кольору як мови візуальної культури [8, 9, 18]. Водночас кольорознавство зосереджується на фізичних та технічних аспектах кольору і методах його відтворення у візуальних медіа [2, 5, 22].

Таким чином, можна підсумувати, що кольорознавство відповідає на запитання «що таке колір і як він функціонує», тоді як колористика – «як ефективно застосувати колір у дизайн-проєкті» (табл. 1).

Таблиця 1.

Порівняння понять «кольорознавство» і «колористика»

Критерій	Кольорознавство	Колористика
<i>Сфера</i>	Теоретична, наукова	Прикладна, практична
<i>Основний предмет</i>	Фізична природа кольору, сприйняття, системи кольорів	Використання кольору в мистецтві, дизайні, архітектурі
<i>Інструменти</i>	Колірні моделі, закони оптики, психологія кольору	Палітри, гармонійні та контрастні схеми, колірні концепції
<i>Мета</i>	Пояснення закономірностей кольору	Практичне втілення кольорових рішень у проєктах
<i>Приклади результатів</i>	Теорії гармонії кольорів, дослідження зорового сприйняття	Айдентика бренду, колекції одягу, дизайн інтер'єру

Джерело: складено автором за даними [2, 5, 9, 18, 22].

Графіка у дизайні визначається як засіб візуалізації ідей, що базується на використанні лінії, штриха, контрасту та текстури. Термін охоплює як класичні техніки (рисунок, офорт, літографія), так і сучасні цифрові практики (векторна та растрова графіка). У порівняльному аспекті графіка є більш аналітичним

інструментом, що дозволяє структурувати простір, уточнювати форму й пропорції, тоді як колористика відповідає за емоційно-асоціативне наповнення. Для дизайнерської освіти графіка забезпечує розвиток просторового мислення та візуальної грамотності. Графіка, за думкою Удріс-Бородавко [14], виступає не лише видом образотворчого мистецтва, а й базовим методом формотворення у дизайні, що передбачає точність лінійних і площинних рішень [9, 12, 19].

Композиція, у свою чергу, осмислюється як синтезований принцип організації художнього цілого, який узгоджує колірні, просторові та ритмічні компоненти [1, 4, 7]. Поняття композиції охоплює принципи організації елементів у художньому чи дизайнерському цілому. У різних традиціях виділяють композицію статичну й динамічну, симетричну й асиметричну, відкриту й закриту. Порівняно з колористикою та графікою, композиція виконує інтегративну функцію, адже саме вона забезпечує взаємодію кольору, форми, фактури та простору. З педагогічної точки зору, композиція виступає ключовим критерієм професійності, оскільки визначає здатність студента до побудови гармонійного і водночас функціонального візуального образу.

Перспектива як категорія дизайну має два виміри: технічний (лінійна, повітряна, кольорова перспектива як система передачі глибини та просторових відношень) і концептуальний (перспектива як метод проєктування, передбачення майбутніх форм та тенденцій). У порівняльному контексті перспектива виступає синтетичним елементом, що поєднує графіку (лінійні побудови), композицію (структурування простору) та колористику (створення ілюзії відстані й атмосфери). [12, 19]. Для художньо-графічної освіти перспектива має особливе значення, оскільки вона забезпечує ілюзію простору, поглиблює візуальне мислення та формує здатність транслювати об'єм на площину [9, 13].

Отже, колористика, графіка, композиція та перспектива формують взаємодоповнюючий комплекс понять, який визначає професійну

компетентність дизайнера. Для наочності ці концепції було узагальнено у порівняльній таблиці (табл. 2).

Таблиця 2.

Порівняльний та термінологічний огляд концепцій колористики, графіки, композиції та перспективи

Концепт	Термінологічне визначення	Основні функції	Приклади застосування	Взаємозв'язки з іншими компонентами
Колористика	Система знань про закони кольоросприймання, гармонізацію кольорових рішень і психологічний вплив кольору	Формування емоційного та асоціативного коду візуального образу; створення гармонії	Розробка кольорних палітр для брендів; створення інтер'єрних та модних колекцій	Підсилює виразність графіки; визначає акценти в композиції; формує атмосферу простору у перспективі
Графіка	Засіб візуалізації ідей за допомогою лінії, контрасту, форми, фактури	Аналітична й конструктивна функція: уточнення форми, пропорцій, структурування простору	Розробка ескізів, логотипів, інфографіки; створення креслень і векторних зображень	Створює каркас для композиції; підкреслює взаємодію з колористикою; визначає побудову перспективи
Композиція	Принципи організації елементів у художньо-дизайнерському цілому	Інтегративна функція: поєднання кольору, форми, фактури та простору; забезпечення гармонії й балансу	Макетування друкованої продукції; розробка виставкових експозицій; створення інтерфейсів	Організовує взаємодію графіки й колористики; формує просторові відношення у перспективі
Перспектива	Система передачі глибини й просторових відношень у двовимірному зображенні; концепт майбутнього бачення форм	Технічна: ілюзія простору; концептуальна: проєктування нових рішень	Архітектурні креслення; 3D-моделювання; VR-візуалізації; візуалізація модних колекцій	Поєднує графічні побудови з композицією; використовує колористику для створення ефекту відстані й атмосфери

Джерело: складено автором за даними [1, 3, 4, 5, 8, 11, 25, 26].

Порівняльна таблиця концепцій колористики, графіки, композиції та перспективи показує що: *колористика* формує емоційний код дизайнерського образу, *графіка* – його структурну основу, *композиція* – систему організації, а *перспектива* – просторово-часовий вимір. У їх взаємодії формується цілісна

колористично-графічна компетентність, що забезпечує здатність студентів: адекватно сприймати й аналізувати візуальні об'єкти; трансформувати ідеї у проєктні рішення; інтегрувати художні, технічні й інноваційні інструменти в освітньому та професійному контекстах. З огляду на перспективи, подальший розвиток цих концепцій у дизайні визначатиметься синтезом класичних методів і цифрових технологій: VR-візуалізацією, генеративною графікою, алгоритмічними системами підбору кольорів і новими мультимедійними форматами композиційних практик.

У сучасному науковому дискурсі формування колористично-графічної компетентності у студентів дизайнерських спеціальностей розглядається у кількох взаємопов'язаних площинах: педагогічній теорії, професійній підготовці, цифрових технологіях та інтеграції творчих практик. Цей процес стає предметом дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, які акцентують увагу на різних методологічних підходах та засобах оцінювання.

Роботи Гетьман О. П. і Шпетної С. А. [6, 7] зосереджені на теоретичному обґрунтуванні колористично-графічної компетентності як складової професійної підготовки дизайнерів. Автори визначають ключові її компоненти: знання з кольорознавства, композиційні принципи, основи перспективи та цифрові навички. При цьому особливо підкреслюється необхідність інтеграції теоретичної бази з практичною діяльністю. Водночас питання оптимізації методів формування цієї компетентності в умовах реальної проєктної практики залишається малодослідженим.

Інший напрям досліджень [2, 8, 18] зосереджує увагу на емотивних, композиційних та колористичних аспектах навчання дизайнерів. У таких роботах виділяються елементи візуальної грамотності, роль гармонії кольору та графічних засобів виразності. Водночас практичні моделі застосування цих знань у процесі професійної підготовки описані лише частково, що свідчить про фрагментарність наявних підходів.

Дослідження Лісогор А. В., Штайнер Т. та Силенко Ю. [11, 20] демонструють ефективність використання комплексного дизайн-проектування та цифрових мультимедійних технологій у розвитку компетентності. Автори доводять переваги інтерактивних платформ, 3D-моделювання та імерсивних технологій для стимулювання креативного мислення та підвищення рівня візуальної грамотності. Однак довгостроковий вплив цих інновацій на системне засвоєння композиційних і колористичних принципів поки що недостатньо досліджений.

Праці Варіанци Л., Костюк О., Продан І., Гетьман О. та Крутко О. [23] ілюструють перспективність інтеграції проєктного мислення та рефлексивно-критичних методів у навчальний процес. Зокрема, оцінювання рівня сформованості компетентності пропонується здійснювати через виконання комплексних проєктів, самостійну діяльність та взаємооцінювання, що дозволяє розвивати як колористичні, так і графічні навички.

У зарубіжних дослідженнях [18, 19, 24] акцент робиться на психологічних і перцептивних аспектах кольору, взаємодії форми й кольору та фундаментальних принципах дизайну. Висновки цих робіт підтверджують необхідність поєднання когнітивної складової з практичними завданнями у сучасних освітніх програмах підготовки дизайнерів.

Таким чином, огляд літератури свідчить про багатовекторність підходів: від теоретичного осмислення й структуризації компонентів компетентності — до практичного впровадження цифрових технологій, проєктного мислення та рефлексивних практик. Це створює основу для розробки цілісної моделі формування колористично-графічної компетентності у майбутніх дизайнерів.

У підсумку, у сучасній дизайнерській освіті застосовуються різноманітні методи, що поєднують теоретичну підготовку з практичною діяльністю та спрямовані на розвиток колористично-графічної компетентності студентів. Основні напрями включають:

1. **Системне навчання кольорознавству та композиції.** Студенти опановують знання про колірні моделі, принципи гармонії, композиційні правила та закони перспективи, що дозволяє ефективно реалізовувати творчі ідеї у графічних і цифрових проєктах [1; 2; 4; 5; 7; 8; 12; 14].
2. **Проектно-творча діяльність.** Використання кейсів, дизайн-завдань та комплексних творчих проєктів стимулює розвиток креативного мислення і здатності вирішувати складні задачі, адаптуючи колористичні та графічні рішення до конкретного професійного контексту [12; 15; 16; 17].
3. **Інтеграція цифрових та мультимедійних технологій.** Використання цифрових платформ, інструментів 3D-моделювання та мультимедійних засобів створює умови для експериментування з кольором, формою та просторовими рішеннями проєктів в інтерактивному середовищі [6, 9, 11].
4. **Формування проєктної культури.** Акцент на проєктно-образному мисленні та комплексному дизайн-проєктуванні сприяє розвитку здатності студентів системно реалізовувати творчі завдання, враховуючи естетичні, функціональні та технічні аспекти [13, 15, 16, 17].

Огляд літератури засвідчує консенсус науковців щодо необхідності інтеграції теоретичних знань з практичною діяльністю, активного використання цифрових і мультимедійних технологій, а також впровадження методів проєктного навчання для ефективного формування колористично-графічної компетентності. Водночас недостатньо розробленим залишається комплексний підхід до системної оцінки результативності цих методів, що визначає перспективні напрями подальших досліджень і підкреслює актуальність даної роботи.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри численні дослідження, ефективні методи поєднання теоретичних знань із практикою залишаються недостатньо узагальненими. Основні невирішені аспекти:

- *Інтеграція колористично-графічної компетентності з іншими професійними вміннями:* необхідно вивчити взаємодію цієї компетентності з комунікаційними, інформаційно-аналітичними та технологічними навичками.
- *Використання цифрових технологій:* актуально дослідити вплив сучасних програм і мультимедійних інструментів на розвиток компетентності.
- *Оцінювання сформованості компетентності:* потрібні ефективні методи діагностики та оцінки рівня студентів.
- *Практична реалізація навчальних програм:* необхідно перевірити ефективність навчально-методичних комплексів у реальних умовах.

Комплексного підходу до формування колористично-графічної компетентності студентів дизайнерських спеціальностей досі не розроблено. Інтеграція теорії та практики, застосування цифрових технологій, оцінювання компетентності та поєднання її з іншими професійними навичками залишаються недостатньо вивченими. Тому актуальним є створення системного підходу, який забезпечував би успішне виконання студентами реальних дизайн-завдань.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Стаття має на меті запропонувати системний підхід до розвитку колористично-графічної компетентності у дизайнерських спеціальностей в процесі професійно-практичної підготовки, через інтеграцію знань з кольорознавства, композиції, перспективи та цифрових технологій. Основні завдання: аналіз сучасних досліджень, визначення структури та критеріїв оцінки компетентності, обґрунтування взаємозв'язку теорії й практики, вивчення ролі цифрових. Завдання включають аналіз сучасних публікацій, уточнення структурних компонентів професійно-практичної підготовки, обґрунтування взаємозв'язку між її елементами, дослідження ролі інноваційних технологій, оцінку інтегрованих форм навчання та формування методичних рекомендацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування колористично-графічної компетентності студентів дизайнерських спеціальностей є багатовимірним і системним процесом, що інтегрує знання з кольорознавства, композиції, графіки, перспективи, а також практичні навички застосування цих знань у проєктно-творчій діяльності [2, 6, 15, 19].

Когнітивний компонент забезпечує інтелектуальну основу компетентності, інтегруючи знання про колірні моделі, закономірності композиції, принципи перспективи, естетичні й історико-культурні аспекти дизайну [5, 21, 24]. Приклади результатів студентської роботи: аналіз і створення колірних схем для реальних проєктів; розробка графічних концепцій з урахуванням сучасних трендів; підготовка аналітичних звітів про кольорові та композиційні рішення.

Діяльнісний компонент передбачає практичне застосування знань у процесі створення дизайнерських продуктів та проєктів. Він включає розробку макетів, візуалізацій, прототипів, використання цифрових та мультимедійних технологій, організацію творчих процесів і командної роботи [6, 9, 11]. Приклади результатів: створення цифрових і фізичних макетів дизайнерських виробів; розробка презентацій проєктних рішень; реалізація комплексних проєктів, що поєднують графіку та колір.

Ціннісний компонент формується через естетичне виховання, художній смак, соціокультурну чутливість та здатність до етичного використання кольору і графіки у професійній діяльності [13, 15, 16]. Приклади результатів студентської роботи: створення проєктів, що враховують культурні традиції та етичні стандарти; адаптація колористичних рішень до потреб цільової аудиторії; підготовка рекомендацій щодо композиційного та кольорового оформлення.

Особистісний компонент охоплює розвиток креативності, саморефлексії та професійної ідентичності, що стимулює постійне самовдосконалення та підвищує рівень компетентності [17, 20]. Приклади результатів студентської

роботи: створення портфоліо дизайнерських проєктів; аналіз і оцінка власних графічних та колірних рішень; демонстрація лідерських і комунікативних навичок під час командної роботи.

Інтеграція компонентів колористично-графічної компетентності студентів дизайнерських спеціальностей відбувається у взаємодії трьох ключових сфер, кожна з яких поєднує теоретичні знання, практичні навички та ціннісні орієнтири:

1. **Проектно-виробнича сфера.** Ця сфера полягає у поєднанні теоретичних знань із практичними навичками для створення реальних дизайнерських продуктів, макетів і візуалізацій. Саме тут студенти мають змогу застосовувати здобуті знання з кольорознавства, композиції, графіки та перспективи у процесі розробки макетів і створення різноманітних проєктних рішень.
2. **Соціокультурна сфера.** У цій площині формуються художньо-естетичні та соціально значущі аспекти колористично-графічних рішень. Студенти адаптують проєкти до культурних традицій і потреб цільової аудиторії, опановують соціокультурну чутливість та етичне використання кольору і графіки.
3. **Навчально-освітня сфера.** Ця сфера забезпечує інтеграцію знань і навичок шляхом створення навчальних кейсів, виконання цифрових і мультимедійних проєктів, оцінювання результатів діяльності та рефлексії. Студенти мають змогу аналізувати й оцінювати власні колірні та графічні рішення, моделювати альтернативні варіанти, використовувати цифрові платформи для візуалізації результатів, а також демонструвати інноваційність і креативність у професійній діяльності.

Рефлексивні практики є важливою складовою формування колористично-графічної компетентності. Вони дозволяють студентам аналізувати та оцінювати власні рішення, шукати альтернативні способи реалізації творчих завдань і

вдосконалювати навички використання цифрових технологій для візуалізації та презентації результатів. Для наочності структури та взаємодії компонентів колористично-графічної компетентності пропонується схема (табл. 3).

Таблиця 3.

Структура та взаємодія компонентів колористично-графічної компетентності студентів дизайнерських спеціальностей

Компонент компетентності	Зміст	Приклади практичної діяльності студентів	Сфера інтеграції
<i>Когнітивний</i>	Знання кольорознавства, композиції, графіки, перспективи; закономірності кольорових і композиційних рішень	Аналіз колірних схем; розробка графічних концепцій; підготовка аналітичних звітів	Проектно-виробнича, навчально-освітня
<i>Діяльнісний</i>	Практичне застосування знань у створенні дизайнерських продуктів, макетів, цифрових і мультимедійних проєктів	Створення макетів та прототипів; розробка презентацій; реалізація комплексних проєктів	Проектно-виробнича, навчально-освітня
<i>Ціннісний</i>	Естетичне виховання, художній смак, соціокультурна чутливість, дотримання етичних норм	Адаптація дизайнерських рішень до культурних традицій; розробка рекомендацій щодо композицій і кольору	Соціокультурна, проектно-виробнича
<i>Особистісний</i>	Креативність, саморефлексія, професійна ідентичність, мотивація до самовдосконалення	Створення портфоліо; оцінка власних проєктних рішень; демонстрація лідерства в командних проєктах	Соціокультурна, навчально-освітня
Інтегративна взаємодія	Синтез когнітивного, діяльнісного, ціннісного та особистісного компонентів для створення комплексних дизайнерських рішень	Реалізація проєктів з урахуванням кольору, композиції та соціокультурних норм; цифрові і мультимедійні проєкти	Проектно-виробнича, соціокультурна, навчально-освітня

Джерело: власна розробка автора

Формування колористично-графічної компетентності у студентів дизайнерських спеціальностей потребує сучасного освітнього середовища, яке поєднує новітні методики, цифрові технології та міждисциплінарний підхід. Навчальний процес має інтегрувати теоретичні знання з практикою, а завдання базуватися на реальних кейсах, що моделюють професійну діяльність. Активне використання цифрових інструментів сприяє розвитку актуальних професійних навичок, необхідних у сучасному дизайні. Впровадження рефлексивних та

оцінювальних практик, зокрема створення портфоліо та презентацій, дає студентам можливість самооцінювання результатів творчої роботи та підвищує мотивацію до самовдосконалення. Комплексний підхід дозволяє не лише засвоїти базові знання, а й трансформувати їх у професійні навички, орієнтовані на творчість, інноваційність та соціальну значущість дизайнерських проєктів.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що формування колористично-графічної компетентності у студентів дизайнерських спеціальностей є складним багатокомпонентним процесом, який інтегрує когнітивний, діяльнісний, ціннісний та особистісний аспекти. Поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю, використання цифрових технологій і мультимедійних ресурсів, а також залучення до реальних проєктів сприяють розвитку практичних навичок, рефлексивних умінь та критичного аналізу.

Комплексний підхід формує системне бачення колористично-графічних рішень, усвідомлення їх функціональної та культурної значущості, що забезпечує готовність до виконання реальних дизайн-завдань, підвищує конкурентоспроможність випускників та створює основу для професійного зростання. Таким чином, розвиток колористично-графічної компетентності є ключовим стратегічним завданням, що впливає на якість підготовки майбутніх дизайнерів у контексті інтеграції освіти, культури та інновацій.

Список використаних джерел

1. Артемьева І. С. Основи композиції в дизайні: навчальний посібник (з практикумом) з навчальної дисципліни [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань «01 Освіта / Педагогіка» спеціальності 015 «Професійна освіта (Дизайн)» денної та заочної форми навчання]. Одеса. Видавництво: «Університет Ушинського», 2023. – 131 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/17017>

2. Блінова І. Сучасне кольорознавство в художньо-педагогічній освіті. Київський національний університет технологій та дизайну, 2019. С. 26–31. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/9970/1/APSD2018_V1_P026-029.pdf
3. Вайт А. В. Основи графічного дизайну (Л. Коцюк, О. Пелипенко, Пер.). ArtHuss, 2023. – 232 с. ISBN 9786178025588.
4. Вергунова, Н. С., Вергунов, С. В., Голіус, В. А. Основи композиції в дизайні: *конспект лекцій для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 022 – Дизайн*. Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, 2021. – 64 с. URL: <https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2025/02/Основи-композиції-Вергунов-2021.pdf>
5. Гетьман О. П., Шпетна С. А. Дослідження колірних моделей у цифровій графіці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Одеса. Вип. 4 (149), 2024. С. 20–25. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2024-4-3>.
6. Гетьман, О. П. Формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки [*Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук*]. Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2025. – 372 с. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/>
7. Денисенко, С. М. Основи композиції і проєктної графіки: *навчальний посібник*. Київський національний авіаційний університет, 2021. – 52 с. URL: <https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/>
8. Іттен, Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва (пер. С. Святенко). ArtHuss, 2022. – 96 с. ISBN 9786178025243.

9. Костенко Т. В. Основи композицій та тримірного формоутворення. Навчально-методичний посібник. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 256 с.
10. Король А. М. Теоретичні аспекти поняття «графічний дизайн». *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 108 (1). С. 3–10.
11. Лісогор А., Штайнер Т., Силенко Ю. Застосування комплексного дизайн-проектування в освітньому процесі професійної підготовки фахівців у сфері дизайну. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія «Мистецтвознавство» Випуск № 86, том 2, 2025. С. 102-107. ISSN 2308-4855 (Print), ISSN 2308-4863 (Online). URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-2-16>
12. Матеу-Местре, М. Перспектива в кадрі: Книга перша — Технічна перспектива та візуальна оповідь. Київ: ArtHuss, 2025. ISBN 978-617-8425-35-7. Доступно на сайті видавництва.
13. Оршанський Л., Котик І. Проектна культура майбутніх дизайнерів як ключовий чинник їхнього професійного становлення. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету* (1), 2022. С. 152–159. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.1.2022.256207>
14. Удріс-Бородавко Н. Графічний дизайн з українським обличчям / Н. Удріс-Бородавко. – Київ: ArtHuss, 2023. – 206 с. ISBN 978-617-8025-40-3.
15. Цзя, Я. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців з графічного дизайну у професійній підготовці [Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук]. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2017. – 214 с. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.01/

16. Черкес, Б. С. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну в умовах вищої освіти. Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. С. 134–158. URL: <https://lnu.edu.ua>
17. Штайнер Т., Лісогор А., Силенко Ю. Професійно-практична підготовка дизайнерів: формування креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій. *Молодь і ринок*. №1 (233), 2025. С.163-167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322714>
18. Albers J. *Interaction of Color* / Josef Albers. New Haven: Yale University Press, 2013. – 208 p. ISBN 978-0300179354.
19. Ching F. D. K., Juroszek S. P. *Design Drawing* (2-ге вид.) / Francis D. K. Ching, Steven P. Juroszek. Hoboken, N.J.: John Wiley & Sons, 2010. – 408 с. ISBN 978-0470533697. URL: <https://archive.org/details/FrancisD.K.ChingDesignDrawing>
20. Halchenko V., Skoryk T., Bartienieva I., Nozdova O., Shtainer T., Snyatkova T. The Technology of Forming the Professional Culture of Future Teachers: from Reflection to Creativity. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. Vol. 14 No. 4 Sup.1, 2022. P. 36–57. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4sup1/658>
21. Lisohor A. Features of teaching color science and composition in design for students of higher educational institutions. *Eurointegration in art, science and education: experience, development perspectives: матеріали Міжнародної конференції*. Klaipėda University, Lithuania, 08.03.2024, 2024. P. 243-246. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/20783>
22. Pylypchuk O.D. Development of an innovative means of harmonizing the color scheme of works of fine art and interior environment to create a comfortable space for human existence. *Cultural and artistic practices: world and Ukrainian context: Scientific monograph*. Riga: Baltija Publishing, 2023. P. 380–414. . <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-322-4-18>.

23. Varianytsia L., Kostiuk O., Prodan I., Hetman O., Krutko O. Design thinking as an innovative method of formation of creativity skills in students of higher education. Journal of Curriculum and Teaching. 2022. Vol. 11, No. 8. P. 303–310.

URI: <http://hdl.handle.net/123456789/10140>

24. Wong, W. Principles of Color Design. Hoboken: Wiley, 2010. – 220 p.